

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
4. Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу: наказ Міністерства інфраструктури України від 30 листопада 2012 р. № 735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2219-12>.
5. Про туризм: Закон України від 5 вересня 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
6. Гостюк В. І. Договірне регулювання відносин у сфері надання туристичних послуг [Текст] / В. І. Гостюк // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 1. – С. 163-168.
7. Яворський Р. І. Договір про надання туристичних послуг [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Р. І. Яворський; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2015. – 19 с.
8. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56498625>.
9. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/58130886>

УДК 349.418 (043.2)

Федорець Г. В., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ОХОРОНИ ЗЕМЛІ

Держава Україна в особі Верховної Ради захищає інтереси народу України. Насамперед Україна має територію та охороняє її. Для цього охорона землі затверджена в Конституції України.

Згідно з Конституцією України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника

здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією.

Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону. Власність зобов'язує. Власність не повинна використовуватися на шкоду людині і суспільству. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом [1, с. 13].

Згідно з Конституцією України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону [1, с. 14].

На основі Конституції України Верховна Рада України затверджує кодекси України, в яких затверджується охорона землі.

Згідно із Земельним кодексом України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави [2, с. 1].

Відповідно до Кримінального кодексу України забруднення або псування земель речовинами, відходами чи іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров'я людей або довкілля, внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля, караються штрафом до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років [3, с. 239].

В законодавстві України регламентовано, що псування, забруднення, неправомірне використання землі караються законом. Але в Україні відсутні більш чіткі механізми для захисту землі.

В першу чергу рекомендовано збільшити штрафи, які стягуються за забруднення землі. В державному бюджеті створити постійний фонд, який буде використовуватися для ліквідації пошкоджень землі, які були утворені внаслідок псування, забруднення, неправомірного використання землі. Усі гроші зі штрафів повинні направлені в даний фонд.

Люди можуть не знати усіх тонкощів законів та згідно з цим можуть виникати помилкові рішення при використанні землі, які будуть спричиняти забруднення та псування землі. Рекомендовано створити систему, яка буде контролювати, щоб громадяни знали, як правильно використовувати землю.

Наприклад, можна створити брошуру із зазначеними правилами землекористування та видавати її людям, які оформлюють право власності чи договір про оренду землі. Обов'язково створити орган влади або державну службу, яка буде виконувати перевірку землекористування громадянами України. За незначні порушення винести попередження про неправильне землевикористання та направити спеціалістів, які донесуть власнику або користувачу правильне землекористування. За продовження правопорушень назначати значні штрафи. За значні порушення землекористування назначати великі штрафи, навіть до позбавлення прав власності і передачі більш компетентним громадянам.

Також створити спеціальну державну службу, в якій буде можливо найняти співробітників зі знаннями ефективного та правомірного землекористування. У разі великих порушень власника землі передати управління над землею даній державній службі, яка в свою чергу забезпечить правомірне використання землі. Буде стягувати відсоток з прибутку для оплати зарплати своїм працівникам. Основний дохід буде передаватися землевласнику.

Орган, який проводитиме перевірку, повинен буде в обов'язковому порядку за визначений термін перевірити правильність використання усіх ділянок в Україні. Рекомендовано термін протягом 10 років.

Створення програм розвитку областей, районів, за якими держава буде створювати плани використання землі згідно зі всіма нормами та на основі цього пропонувати землевласникам вигідні держзамовлення або договори про оренду.

Отже, Конституція є джерелом охорони землі в Україні. Але через відсутність контролю за виконанням правил громадянами є не достатньо ефективними та правомірним. Тому рекомендовано створити комісії та служби з контролю землекористування, права та обов'язки яких будуть прописані, як в конституції так і в кодексах та правових актах України.

Література

1. Конституція України: станом на 30 вересня 2016 р. // Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ: Парлам. вид-во, 2016.
2. Земельний кодекс України: станом на 28 вересня 2017 р. // Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ: Парлам. вид-во, 2017.
3. Кримінальний кодекс України: станом на 3 вересня 2017 р. // Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ: Парлам. вид-во, 2017.